

byde at betale de $\frac{7}{25}$ af Tienden, saaledes som det jo er Statens Pligt, og lade Tiendeyderne betale de $\frac{18}{25}$. Det kan vel ikke være længe, inden de bliver fuldt ud afløst, saa det bliver jo ikke noget saa overordentligt.

Dernæst findes der endnu et Forhold nævnt i Forslaget, nemlig et Slags Moratorium, eller hvad man vil kaldé det. Det findes i Lovforslagets § 3. Der staar nemlig, at for Ydelser af Rug, Byg, Havre, Hvede o. s. v., der skal erlægges in natura indtil 15. September, kan der forlanges Henstand af Yderen med en saadan Erlæggelse in natura indtil 15. September, altsaa indtil næste Aars Høst er rede, medmindre Afgiftsmotageren erklærer sig villig til i Stedet at modtage en Pengeafgift, beregnet efter Kapitelstaksterne for 1914, — her er nu sat „efter Regelen i § 2“, hvorved formentlig — det er ikke ganske forstaaeligt, men formentlig er dette Meningen — er tænkt paa, at Forpagtningsafgifter, Aftægter og lignende skal holdes udenfor, saaledes forstaar jeg det i alt Fald. Her kunde maaske være nogen Grund til at tage Hensyn til de Ydere, som er forpligtede til at yde in natura, thi Forholdet er vist mange Steder det, at man hidtil har kunnet yde efter Kapitelstakst paa disse Steder, og naar der nu i Aar af Nyderne forlanges Ydelse in natura, kunde det jo være foranlediget ved, at Kornpriserne er blevet særlig høje, efter at Kapitelstaksten er sat, og i den sidste Del af den Tid, om hvilken Indberetning gives, og mange af Yderne har maaske solgt deres Korn, navnlig Byg, i de forløbne Månedes, saaledes at de, hvis de nu skulde yde in natura, kunde blive henvist til at købe til meget høje Priser. Jeg skal ikke nævne nogen bestemt Pris, for det er vanskeligt at angive Dagsprisen for Byg i Øjeblikket, men den er i hvert Tilfælde meget, meget højere end den ordinære Kapitelstakst. At komme disse Ydere i Møde ved en Bestemmelse om en saadan Henstand med Erlæggelsen, hvis ikke Yderne erklærer sig villige til at tage den ordentlige Kapitelstakst, synes jeg, der kunde være god Grund til at overveje.

Jeg har jo haft adskillige Indvendinger at gøre mod Lovforslaget og navnlig imod at faa to Kapitelstakster indført; men jeg finder, at særlig de to sidste Forhold, jeg har omtalt, kan der være god Grund til at overveje i et Udvalg. Der er adskillige Oplysninger angaaende hele denne Sag, som vi savner. Forholdene er, som jeg gentagne Gange har udtalt, saa

mangfoldige, at man ikke kan skride til en Lovgivning af denne Art uden at faa Oplysning om, hvorledes Loven sandsynligvis vil virke, og jeg havde ventet mig af et saadant Lovforslag, navnlig da det fremkommer saa sent, at det havde været ganske anderledes underbygget med Beretninger om, hvorledes en saadan overordentlig Kapitelstakst vil virke, baade for Ydere og for Nydere. Det har forlydt — jeg har set det i forskellige Aviser —, at der i Ministeriet har været nedsat et Udvalg af sagkyndige til Undersøgelse af denne Sag. Af hvilke Personer dette Udvalg har bestaaet, har der ikke staaet noget om, hvorimod Aviserne har meddelt, at Udvalget var kommet til det Resultat ikke at foreslaa en saadan overordentlig Kapitelstakst. Men naar Sagen har været saaledes overvejet, vilde det dog være naturligt, om Rigsdagen fik Lejlighed til at gøre sig bekendt med disse Overvejelser. Der maa formentlig være saglige Redegørelser for en saadan Bestemmelses Virkning, og det maatte Rigsdagen vel have Lejlighed til at gøre sig bekendt med. Den højtærede Minister har ikke ladet noget Bilag i saa Henseende følge med Lovforslaget.

Jeg skal ikke nægte, at jeg finder det mærkeligt, at dette Lovforslag kommer saa sent, at det først kommer til Behandling her et Par Dage før Kyndelmisse. Kapitelstaksten skal efter den Lovgivning, vi nu har levet under i over hundrede Aar, sættes til Kyndelmisse, den skulde altsaa netop sættes i disse Dage, men saa kommer man med et Lovforslag, der gaar ud paa at fastsætte en overordentlig Kapitelstakst samtidig med den ordentlige. Hvis dette Lovforslag blev gennemført i den nærmeste Tid, vilde det ogsaa skabe Vanskeligheder, at det kommer saa sent, thi man vil straks efter den ordentlige Kapitelstaksts Fastsættelse begynde at opkræve sine Afgifter efter den. Men lige saa meget forundrer det mig, at Kultusministeren har kunnet gaa ind paa et saadant Lovforslag. Nu har vi det jo ikke saaledes her i Danmark, — og jeg ønsker heller ikke, at vi skal faa det saaledes —, at der stemmes i Statsraadet, og at Medlemmerne af Statsraadet møder frem paa Rigsdagen delt i Fleretal og Mindretal om de forskellige Spørgsmaal, og at Ministre, der har været i Mindretal, ugenert optræder imod Flerallet af deres Kolleger i Ministeriet baade i Rigsdagen og ude i Landet; det har man set andre Steder. Men jeg kan næsten ikke tænke mig, at en Kultusminister kunde sige Ja til et Lovforslag, der i den Grad